

1. Η ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΣΕ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡ_ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/02/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/02/2024

Σελίδα: 1

Η ενεργειακή κρίση δεν τελείωσε για τη βιομηχανία

Οι τιμές αερίου πέφτουν, τα τέλη αυξάνονται

Ανιση μάχη έναντι των Ευρωπαίων ανταγωνιστών της δίνει η ελληνική βιομηχανία, καθώς το ενεργειακό κόστος παραμένει υψηλό, την ώρα που Γερμανία και Γαλλία εφαρμόζουν μέτρα ελάφρυνσης. Στην Ελλάδα τα μέτρα που έχει εγκρίνει η Κομισιόν εφαρμόζονται μερικώς και με καθυστέρηση, ενώ

τα δομικά προβλήματα της ενεργειακής αγοράς ακυρώνουν στην πράξη εργαλεία για φθηνότερη ενέργεια, όπως τα διμερή συμβόλαια παραγωγών - βιομηχανιών. Σε Θεσσαλονίκη και Θεσσαλία τα τέλη δικτύου βιομηχανιών που λειτουργούν με αέριο αυξάνονται από 31% σε 64%. **Σελ. 5**

Ενεργειακή κρίση χωρίς τέλος για την ελληνική βιομηχανία

Το όφελος από την αποκλιμάκωση τιμών εξανεμίζεται από νέες επιβαρύνσεις

Της ΧΡΥΣΑΣ ΑΙΑΓΓΟΥ

Ανισο μάχη σε σύγκριση με αυτίπν που δίνουν οι ανταγωνιστές τους στην Ευρώπη για να κρατήσουν την παραγωγή τους, που πλήττεται από τα αυξημένα κόστη της ενεργειακής μετάβασης και τον ανταγωνισμό τρίτων χωρών, καλούνται να δώσουν οι εγχώριες βιομηχανίες. Την ίδια στιγμή που άλλες χώρες της Ευρώπης, με προεξάρχουσες τη Γαλλία και τη Γερμανία, εφαρμόζουν στοχευμένα σχέδια για τη μείωση του ενεργειακού κόστους των βιομηχανικών τους επιχειρήσεων, η ελληνική βιομηχανία δείχνει να είναι αψημένη στην τύχη της.

Η Ελλάδα, με καθυστερότερη υιοθετεί μέτρα που έχει εγκρίνει η Κομισιόν σε κεντρικό επίπεδο για τη μείωση του ενεργειακού κόστους βιομηχανικών επιχειρήσεων, όπως η αντιστάθμιση και η μείωση του ΕΤΜΕΑΡ, και με ακόμη μεγαλύτερη καθυστέρηση τα εφαρμόζει, ενώ σχεδιάζει «εργαλεία» μείωσης του ενεργειακού κόστους, που τα τορπιλίζει λίγους μήνες αργότερα, όπως τα περίφημα «πράσινα» PPAs και επιβαρύνει το κόστος ρεύματος και φυσικού αερίου με υπέργογες

αυξήσεις στα τέλη δικτύων, που εξανεμίζουν κατά το μεγαλύτερο μέρος το όφελος της αποκλιμάκωσης των τιμών της μεταβατικής.

Το 2024 ξεκίνησε με κακά νέα για τις βιομηχανίες που είναι εγκατεστημένες στη Θεσσαλονίκη και τη Θεσσαλία και λειτουργούν με φυσικό αέριο. Με απόφαση που πήρε η ολομέλεια της ΡΑΑΕΥ στις 29 Ιανουαρίου, τα τέλη χρήσης δικτύου για τις βιομηχανίες στις δύο αυτές περιοχές αυξάνονται από 31% έως 64% σε σχέση με το 2023.

Αυξήσεις

Οι αυξήσεις μάλιστα θα ήταν ακόμη μεγαλύτερες εάν η ΡΑΑΕΥ έκανε πλήρως αποδεκτό το αίτημα της ΔΕΔΑ για ενιαίο τιμολόγιο. Η ΔΕΔΑ, θα πρέπει να σημειωθεί, έχει απορροφήσει τις δύο άλλες θυγατρικές της ΔΕΠΑ Υποδομών (ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΕΔΑ Αττικής) στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης που εφάρμοσαν οι νέοι μέτοχοι της Italgas, μετά την εξαγορά της εταιρείας. Η ΡΑΑΕΥ ενέκρινε τη σταδιακή μετάβαση σε ενιαίο τιμολόγιο, εγκρίνοντας διακριτά τιμολόγια ανά γεωγραφική περιοχή προκειμένου, όπως αναφέρει στην απόφασή της, να

Σε αδιέξοδο βρίσκονται οι βιομηχανίες μέσης και υψηλής τάσης της χώρας και σε ό,τι αφορά την τιμή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Η έλλειψη ηλεκτρικού χώρου στο δίκτυο ανέτρεψε τον σχεδιασμό για υπογραφή μακροχρόνιων διμερών συμβολαίων (PPAs) με παραγωγούς ΑΠΕ και κατέστησε άκυρα στην πράξη υπογεγραμμένα συμβόλαια μεγάλων βιομηχανιών, όπως ο όμιλος Βιοκάλλο και οι τσιμεντοβιομηχανίες ΤΙΤΑΝ και ΑΓΕΤ με τη ΔΕΗ.

μην επιβαρυνθούν οι περιοχές της Θεσσαλίας και της Θεσσαλονίκης με αυξήσεις της τάξης του 30%. Η αναπροσαρμογή των τιμολογίων έφερε σημαντικά μικρότερες μειώσεις στα τέλη δικτύου σε Αττική (-6% συντελεστής δυναμικότητας και -37% συντελεστής ενέργειας), Στερεά Ελλάδα (-7% και -5% αντίστοιχα) και μεγαλύτερες στην Πελοπόννησο (-45% και -20%), περιοχή όμως που δεν συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό βιομηχανικών επιχειρήσεων. Η αναπροσαρμογή των τιμολογίων στηρίχθηκε στον συμπληρωματικό της υπερανάκτησης εσοδών της ΕΔΑ ΘΕΣΣ με τις υποανακτώσεις προηγούμενων περιόδων του δικτύου της ΔΕΔΑ (πιο συγχωνεύσεως).

Η απόφαση έχει προκαλέσει ήδη την αντίδραση της ΕΒΙΚΕΝ, η οποία με επιστολή της προς τη ΡΑΑΕΥ ζητάει την επανεξέτασή της, επιστημονώντας ότι στις περιοχές Θεσσαλίας και Θεσσαλο-

νίκης βρίσκονται εγκατεστημένες οι μεγάλες χαλυβουργίες της χώρας, η παραγωγή των οποίων έχει συρρικνωθεί σημαντικά το τελευταίο έτος.

Οι αναπροσαρμογές στα τέλη χρήσης δικτύου φυσικού αερίου για τη βιομηχανία έρχονται έπειτα από σημαντικές αυξήσεις στα τέλη χρήσης δικτύου μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, που εισπράττουν αντίστοιχα ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ. Από τον περασμένο Μάιο για το σύνολο των επιχειρήσεων μέσης και χαμηλής τάσης τα τέλη δικτύου διανομής υπερτριπλασιάστηκαν, καθώς η ΡΑΑΕΥ εφάρμοσε νέα μεθοδολογία υπολογισμού των χρεώσεων. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΒΙΚΕΝ (Ένωση Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας), με την παλαιά μέθοδο η χρέωση ισχύος ήταν 1,097 ευρώ/κWh/μήνα και γίνεται 42 ευρώ/κWh/έτος, που ισοδυναμεί με περίπου 3,5 ευρώ/κWh/μήνα. Αντιστοίχως, η χρέω-

ση ενέργειας από 0,0028 ευρώ/κWh διαμορφώνεται σε 0,00413 ευρώ/κWh.

Είχαν προηγηθεί έξι μήνες ωριότερα αυξήσεις στα τέλη χρήσης συστήματος του ΑΔΜΗΕ. Συγκεκριμένα, για τις επιχειρήσεις υψηλής τάσης (ενεργοβόρες βιομηχανίες) η χρέωση συστήματος από 1,963 ευρώ/MWh το 2021 αναπροσαρμόστηκε σε 3,728 ευρώ/MWh και για τις επιχειρήσεις μέσης τάσης από 1,384 ευρώ/MWh σε 3,869 ευρώ/MWh.

Στο μεταξύ, σε αδιέξοδο βρίσκονται οι βιομηχανίες μέσης και υψηλής τάσης της χώρας και σε ό,τι αφορά την τιμή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Η έλλειψη ηλεκτρικού χώρου στο δίκτυο ανέτρεψε τον σχεδιασμό για υπογραφή μακροχρόνιων διμερών συμβολαίων (PPAs) με παραγωγούς ΑΠΕ και κατέστησε άκυρα στην πράξη υπογεγραμμένα συμβόλαια μεγάλων βιομηχανιών, όπως ο όμιλος Βιοκάλλο

και οι τσιμεντοβιομηχανίες ΤΙΤΑΝ και ΑΓΕΤ με τη ΔΕΗ. Η διαδικασία αξιολόγησης φωτοβολταϊκών πάρκων που έχουν υπογράψει συμβάσεις με βιομηχανίες κατά προτεραιότητα, όπως είχε σχεδιαστεί έναν χρόνο νωρίτερα, σχεδόν «πάγωσε» τον περασμένο Οκτώβριο όταν εκ των υστέρων διαπιστώθηκε ότι δεν επαρκεί ο ηλεκτρικός χώρος. Ο νέος σχεδιασμός του ΥΠΕΝ προσαποτιμάται στην υποχρεωτική προσθήκη μπαταρίας, κάτι που όμως αλλάζει τόσο τον χρόνο αποπεράτωσης των έργων όσο και το κόστος της επένδυσης, παράγοντες που οδηγούν σε αύξηση της τιμής προμήθειας για τις βιομηχανίες. Το ζήτημα αυτό τέθηκε την περασμένη εβδομάδα από τον επικεφαλής της τσιμεντοβιομηχανίας ΤΙΤΑΝ και πρόεδρο του ΣΕΒ Δημήτρη Παπαλεξόπουλο στον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Θόδωρο Σκυλακάκη.

Μέτρα ελάφρυνσης στην Ευρώπη, εν αναμονή ενισχύσεων στην Ελλάδα

Με την άρση των έκτακτων μέτρων που εφάρμοσαν τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. μέσα στην ενεργειακή κρίση, οι περισσότερες χώρες έχουν σχεδιάσει μέτρα ελάφρυνσης του κόστους για τις βιομηχανικές τους επιχειρήσεις, η ανταγωνιστικότητα των οποίων συνεχίζει να βάλλεται από βιομηχανίες τρίτων χωρών, που είτε δεν επιβαρύνονται από κόστη ενεργειακής μετάβασης είτε επιδοτούνται γενναία για τον πράσινο μετασχηματισμό τους, όπως για παράδειγμα στις ΗΠΑ και στον Καναδά.

Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα στην Ευρώπη είναι η Γαλλία και η Γερμανία. Από τον Νοέμβριο του 2023 η γαλλική κυβέρνηση και η EDF συμφώνησαν σε έναν μηχανισμό που προβλέπει clawback μέσω της φορολόγησης με 50% όλων των εσόδων από τον στόλο των πυρηνικών, όταν η τιμή χονδρικής κινείται άνω των 78 ευρώ/MWh, και 90% όταν η τιμή χονδρικής είναι πάνω από 110 ευρώ/MWh. Αυτά τα ποσοστά αποφασίστηκαν προκειμένου να διασφαλιστεί στους καταναλωτές μια καθαρή μέση τιμή χονδρικής περίπου 70 ευρώ/MWh για τα επόμενα 15 χρόνια. Τα έσοδα που εισπράττει το κράτος από το νέο καθεστώς θα αναδιανεμηθούν σε όλους τους καταναλωτές με βάση την κατανάλωσή τους.

Τον ίδιο μήνα, η κυβέρνηση της Γερμανίας κατέληξε σε τροποποίηση των φόρων ηλεκτρικής ενέργειας. Περιορίσει τη φορολογία για όλες τις μεταποιητικές επιχειρήσεις στο ελάχιστο επίπεδο της Ε.Ε. των 0,05 λεπτών του ευρώ ανά kWh (από 1,54ct/kWh). Το μέτρο αφορά κυρίως τις επιχειρήσεις μη έντασης ενέργειας, αφού οι ενεργοβόρες εξαιρούνται ήδη σε μεγάλο βαθμό από τον φόρο. Το σχέδιο προβλέπει επίσης την επέκταση των υφιστάμενων μέτρων στήριξης μέσω του μηχανισμού αντιστάθμισης κόστους ρύπων, ενώ η

Η Γερμανία περιορίσει τη φορολογία ενέργειας για όλες τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, ενώ οι ενεργοβόρες εξαιρούνται ήδη σε μεγάλο βαθμό.

Για το μειωμένο ΕΤΜΕΑΡ σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία εκκαθάρισης του 2021, ενώ παραμένει άγνωστο το πότε θα ξεκινήσει για τα έτη 2022 και 2023.

γερμανική κυβέρνηση έχει ήδη ανακοινώσει επιδότηση 5,5 δισ. ευρώ για τη σταθεροποίηση του ύψους των τελών δικτύου για όλους τους καταναλωτές.

Στην Ελλάδα η ελληνική βιομηχανία πέζει, χωρίς να τα έχει καταφέρει μέχρι στιγμής, να αυξήσει το ποσοστό από τις δημοπρασίες ρύπων που χρηματοδοτεί το μέτρο της αντιστάθμισης, ώστε να καλύπτει τα απαιτούμενα ποσά. Σύμφωνα με την ΕΒΙΚΕΝ, για το 2022 το ποσό που τελικά διατέθηκε για την αντιστάθμιση, βάσει της ποσόστωσης του 11%, διαμορφώθηκε στα 170 εκατ. ευρώ, ενώ απαιτούνταν 190 εκατ. ευρώ. Τα έσοδα από τις δημοπρασίες διαθέσιμων δικαιωμάτων ρύπων για το 2023 ανέρχονται στο 1,5 δισ. και για να καλυφθεί το ποσό των 300 εκατ. ευρώ που απαιτείται για την αντιστάθμι-

ση θα πρέπει το ποσοστό να αυξηθεί στο 20% – και ομοίως για το 2024. Η βιομηχανία μέσω της ΕΒΙΚΕΝ προτείνει ένα σταθερό ποσοστό της τάξης του 25% από τα έσοδα δημοπρασιών ρύπων για την αντιστάθμιση από το 2024 και μετά.

Η Ελλάδα, με σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με άλλες χώρες, εφάρμοσε και το μέτρο του μειωμένου ΕΤΜΕΑΡ για βιομηχανίες μέσης και υψηλής τάσης. Η τιμή του μειωμένου ΕΤΜΕΑΡ έχει καθοριστεί στα 2,55 ευρώ/MWh, ωστόσο οι βιομηχανίες εξακολουθούσαν να πληρώνουν μέχρι και το 2023 17 ευρώ/MWh, βάσει σχετικής απόφασης της ΠΑΑΕΥ. Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία εκκαθάρισης του 2021, ενώ παραμένει άγνωστο το πότε θα ξεκινήσει για τα έτη 2022 και 2023.

Η εγκώρια βιομηχανία βρίσκεται επίσης εν αναμονή της επιδότησης κατανάλωσης ενέργειας που ενέκρινε η Κομισιόν με απόφασή της τον Δεκέμβριο του 2023, συνολικού ύψους 150 εκατ. ευρώ. Η ισχύς του μέτρου ξεκινάει αναδρομικά από 1ης Απριλίου 2023 έως και 30 Ιουνίου 2024, ενώ για την εφαρμογή του εκκρεμεί υπουργική απόφαση των συναρμόδιων υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Π.Ε.Ν.